

Hensyn til disse, som have brugt en 6 à 7 Aar for endelig at faae deres Examen og maaske ere blevene 26, 27 og 28 Aar gamle, mener man nu, at det er nødvendigt, at de blive endnu meget ældre, at de gaa til de blive henimod 40 Aar gamle, inden de faae Lov til paa deres egen Haand at komme i den Virksomhed, hvortil det theologiske Fakultet har uddannet dem. Det forekommer mig, at enten er dette en uberettiget Mistillid til det theologiske Fakultet, eller det er en af de strengeste Domme, man kan sælde over dette Fakultets Virksomhed. Er Virksomheden antagelig, er Præsteskolen, som er anlagt ved Universitetet, en saadan, som paa fornøden Maade er rettet paa, at de Vedkommende skulde udøve en Virksomhed til Religionens Fremme ude i Landet, da maatte der ikke være nogen Tvivl om, at man turde betro de Kredse omkring i Landet, der ønske en fra denne Anstalt udgaaet Mand, som har Examinestemplet paa sig, at vælge ham til deres Veiledning som Ordets Fører; men dette, at man ikke tør det, synes jeg altsaa maatte vidne om, at Kirkestyrelsen ikke har Tillid til det theologiske Fakultets Virksomhed. Men hvorfor i al Verden gaar da ikke Kirkestyrelsen ind paa de Betragtninger, der fremsættes fra anden Side — jeg mener ikke blot Antydninger, der kunne falde en Gang imellem i denne Sal, men ogsaa saadanne, vi høre udenfor — hvorfor gaar den ikke ind paa en Omdømmelse af den nuværende Præsteskole, saa at det bliver muligt at faae unge Mennesker frem i 25—30 Aars Alderen efter en 15 Aars Studium? Jeg tror ikke, at de Paagjældende i en Tid, der var lige saa god kirkelig som vor, havde 15 Aars Studium, inden Synagogen og Kirkehuset aabnede sig for dem. Hvorfor gaar man ikke ind paa at omdanne Præsteskolen saaledes, at de virkelig blive i Stand til inden en saa forførbelig lang Tid at kunne faae Lov til at være behørig stemplede, og saa fra Folkekirken Side, til at kunne gaa ud og forkynde Ordet iblandt Menigheden? Skulde de virkelig være skikkede dertil — og jeg tror, at det ere de lige saa godt, naar de gaa ud fort efter, som naar de gaa og gjemmes i Kjøbenhavn en 10—12 Aar — skulde de være skikkede, og forholder man dem det desuagtet, saa møder her den samme Besynderlighed som med Hensyn til Kirken. Mormoner og mange Andre kan man trods visse Politimestres Forsøg ikke forbyde at holde religiøse Foredrag for Folk; men dem, der have faaet et folkekirkeligt Stempel, vil man lægge Hindringer i Veien og forbyde det, uagtet de, der her er Tale om, ere villige til at underkaste sig Folkekirkenes Forskrifter og Tilsyn. Kan der gives noget for en Lægmands Betragtning mere Bagvendt, Noget, der er mere betegnende for det Forkerte i den nuværende Stilling? Nu er man bange for, at disse Mennesker skulle tage sig Andet for end blot at forkynde Ordet. Ganske vist kan jeg ikke godt forlige mig med, at Præ-

sterne have Forretninger af alle mulige Slags; men jeg hører dog rigtig nok til dem, der ønske, at Præsterne kunne faae lidt mere at bestille til Erstatning for alt det, vi have taget fra dem med Hensyn til Sognestyrelsen, Tattigvæsenet, Veivæsenet osv., og navnlig, at de kunne tage større Del i Religionsundervisningen og — jeg vil sige, dersom de due dertil — noget større Del i den folkelige Undervisning. Naar det kunde tænkes, at en ung Mand kunde gaa igjennem Skærsilden, Universitet — det er vist meget saa Procent, hvem det kan lykkes for, — bevarende sit indre Kald for den Virksomhed, hvortil han uddanner sig, og saa, medens han har Liv og Lyft til at virke i den Gjerning, virkelig fik Lov til at gaa ud, saa tror jeg, at han ikke blot paa det religiøse Omraade, men ogsaa navnlig paa Undervisningens Omraade vilde kunne tage Haand med til megen Nytte og bidrage til, at vi i hans Menighedskreds ikke blot fik en maaske mere livlig, religiøs vægt Menighed, men ogsaa en god Trissole. Hvorledes det skulde være saarligt, forstaar jeg ikke, jeg synes, det vilde være overordentlig glædeligt, saameget mere, som man ikke en Gang byder disse Folk nogen offentlig Hjælp. Deres offentlige Konkurrenter staa beskyttede paa ethvert Punkt, men disse Private staa uden nogensomhelst Beskyttelse og Hjælp. Her kommer jeg til det Tredie, som jeg beder om maatte tage med, og det er dette: Er det egentlig rigtig, at Staten anvender alle de Midler — thi jeg gaar ud fra, at de Midler, hvormed Præsterne lønnes, ere Statens — hvormed den vil understøtte Folkekirken, til de offentlig anfatte Præster, Menigheds- og Sognepræster, eller hvad de nu kaldes, men slet ikke har Noget til overs til den Slags folkekirkelige Præster, her er Tale om? Jeg nærer nogen Tvivl om Rigtigheden heraf. Man har, saavidt jeg veed, under en foregaaende Sag talt om et Stolepengesystem, hvorefter Lærerne som offentlig Ansatte skulde have en vis bestemt Løn og ud derover en vis Del kun for saa vidt, de vare i Stand til ved deres Dugtighed og Flid at holde Børnene i deres Skole. Git Børnene bort, skulde de Vedkommende have Lov til at benytte en Del af Pengene til at faae dem tilhørlig og bedre underviste et andet Sted. Vilde det være urimeligt og urigtigt, om en lignende Maalestof blev anlagt her, om man ved Ansættelsen af en Sognepræst gav ham for et vist begrændset Antal en fast Løn, men gjorde den øvrige Løn flydende og afhængig af hans egen Virksomhed, af hvor Mange man vilde han skulde være i Stand til at samle om sig, medens de Andre maatte have Ret til at faae en Del af den Understøttelse, der flød fra deres Menigheds Kreds, til Løn for en Præst. Dette er Nr. 3. Jeg har saaledes 3 Hovedindvendinger imod den hidtil gjældende Valgmenighedslov, for det Første, at man forbyder Eksterkommerne af vore gudelige